

N° 17 MEZEVEN 1971

« POBL VREIZ »

B.P. 713 ROAZON

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

POBL VREIZ

0,50

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

DERHEL A RA GOUARNAMENT AR FRANS WAR E GOLONIOU - BREIZ HAG ALL

PENNAD-STUR

AR C.E.L.I.B. O HOULENN EUR HONTRAD ETRE AR STAD HAG AR VRETONED, DA GAS AN UZINOÙ WAR-RAOG.

Eun nebeud tud euz ar C.E.L.I.B. a zo bet en em gavet d'an 11 a viz mae gand an aotrou Bettencourt (ministr karget da rei buhez da bevar horn ar Frañs). Kinnig a reent ma vefe sinet eur hontrad da gas an uzinoù war-raog e-pad ar 6ved Plan. Diskouez a reent pegen diaez e oa an traou er vro-mañ : red e vefe kroui 46 000 plas en uzinoù ha 64 000 er servijou ahann da 1976.

Mad, Dao eo soñjal e oa kaset ar vandennad tud-se gand Pleven. Hemañ a zo prezidant ar C.E.L.I.B., hag ema ivez e-barz ar gouarnamant ! Hag ar gouarnamant-mañ ne ra nemed lakaad an traou da badoud, abaoe m' eo bet torret al lañs d'an uzinoù e Breiz, e 1964 !

« N'EUS KEN MED BREIZ A ZO A-WALH DA BOURCHAS LABOURERIEEN EN EUROPA EME FONTANET E BREST.

P'eo deut an aotrou Fontanet da Vrest, da zigeri ar foar-diskouezadeg, e-eus disklêriet : « N'eus ken med Breiz a zo a-walh da bourchas labourerien en Europa, ha c'hoaz e vefe red sevel skolioù da zeski o micher d'ar re a zo ezomm ».

Ya 'vad ! Ar re a zo ezomm da gas d'ar hornioù pinvidig (Paris, al Lorren, broioù ar Rhin...). Rag sed aze e gwirionez da betra e servij an niverad Bretoned ha na gavont ket labour er gêr. Hennañ eo ar respont mad a zleer ober da gaozioù devot ar C.E.L.I.B. Abaoe m'eo bet lakeet o hrabanou warnañ gand ar pennoù braz, ne dalvez ket da bikol tra.

RED EO MOND A-VLOH DA DENNA BREIZ DIOUZ HE MIZER.

A-bouez eo pezh he-deus greet C.F.D.T.-Breiz da zeski ar Vretoned war o bro, ha da ziskouez deze pegement a dud a vez dilabour, pe a rank mond kuit. Komite Breiz ar C.G.T., euz e du, e penn kenta miz mae, a zigase da zoñj an dud pegen fall e oa an traou gand Breiz ha gand ar Vretoned.

Evidom-ni, e halvom oll dud-a-raog Breiz, ar re a oar diouz stad truezeg on bro, da harpa C.F.D.T., C.G.T. ha F.E.N. Breiz, d'an 11 ha d'an 12 a viz even, da zvel trouz.

EUR GWIR GOLONI EO BREIZ.

● Boud ez eus michereziou o vond da get an eil war-lerh eben :

- An ti Lu-Brun, e Naoned (450 micherour ennañ) a zo 'vond da 'n em stalia e Reims.
- Diaez eo he stal gand lazerez-yeer Langidig, er Mor-Bihan (200 a dud o labourad enni).
- En Alre ema an Ti Guillouet o kas kuit 37 micherour. Sevel tier a reont, ha pell 'zo dija eo eet da fall ar sevel-tier.
- E Lokournan-Leon ema ar g-COMIREN en arvar : Diou vengleuz staen a zo dindanni, gand 150 micherour, al lod brasa deut eno diwar labourad douar. Eur chanter a zo bet dilehiet d'ar Vourh-Wenn, an eil a vo serret ma ne gaver tachenn ebed da brena.

● E barz ar 6ved Plan ez a ar maout gand an touristerezh. War an aochou ema o tifreta an dud a afer. Ledenez Ruiz a zo o trei, buannoh-buanna, da leh-vakañs evid tud

KUDENN VREIZ EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

SANT-BRIEG : Nec'h ha « kas d'ar gêr » e « Joint Français ».

1970 hep teurel pled da gresk dider-men koust ar bevañs.

Kaset eo bet er-maez abaoe daou vloaz an drederenn, pe dost, eus labourerien ar « Joint Français ». Kaoz 'vije diaesteriou al labouradeg-se da stad fall an aferioù er sevel-tier hag er sevel-kirri, rak n'eus ket evit ar mare goulenn evit ar jun-troù (joints) kaoutchoug oberiet en ti-labour se.

Evel kustum, ret 'vo d'al labourerien paeañ ar pare diwar o c'houst : 19 anezho a vo lakaet er-maez dizale. N'eus nemet emzalc'h ar sindikadoù hag en deus miret ouzh renerien an ti d'hen ober diouzhtu, adgwelet 'vo an dra-se a-benn ur miz. Prestik goude setu klevet ur son all : teir eur nebeutoc'h a labour d'ober pep sizhun, ken ma kouezho ar goprou da vezañ ingal d'ar reoù paet e miz genver

LANUON : Un « I.U.T. o kerzhout war flac'hoù.

Kentoc'h eget daou vloaz goude e « deiz kentañ » setu an Institut Skolveurek a Vicherouriezh (Institut Universitaire de Technologie) o jil-gammañ hag o vont goustadik-goustadik gant e hent. Gortozet 'oa 900 diskibl, evit ar poent ne weler nemet 165 anezho. Gwir abeg ar stad man-trus-se eo an diouer a arc'hant a vir ouzh enrolliñ kelennerien all. Ne vo ket digoret, da skouer, evel ma vije ret e miz here, rann-studi « muzulioù nerzhioù an natur » (mesures physiques). Krog eo ar gelennerien gant un harz-labour evit ma talvezo o Institut ken dezho o-unañ, ken d'ar rannvro he deus paet un tamm anezhañ.

PENN-AR-BED

INIZI DA WERZA.

Muioh eged eur « marhadour-douar-ha-tiezh » en eus resevet ar helou embannet-mañ : « Inizi da werza, asamblez pe dispartiet : Enez Balaneg (15 ha), Enez Banneg (9 ha),

Enez Triklen (15 ha). Lehiou euz ar re brava ». 20 000 hur an ektar (ha), setu ar priz. Diazezet eo an inizi splann-se etre Konk hag Enez Eussa - ha riski a ra da veza prenet gand eun nebeud a dud pinvidig mor evid o unan hepken.

KEMPER : Tourism... evit piv ?

Un tabut bras a zo bet graet di-warbenn an ti a zle bezañ digoret araok pell amzer e Kemper evit lakaat an tourism da vont war-raok hag evit deskiñ o micher d'ar renerien ha d'ar re zo o kas an tourism en-dro.

Ar pezh a c'helle talvezout da vrasaat un tourism evit ar bobl, sellet outañ gant ar c'hevrennoù labourerien Vreizh a ginnig-bizañ troet da

draoù all. Gouezet eo bet emañ ar C'hlub Mediterranee, an aotrouien Trigano ha Rothschild (o daou tost-tre eus an aotrou Pompidou) e penn anezhañ, o soñjal degas e vevaerien da vezañ desket-eno.

An aotrou Trigano a zo o tont en-dro eus ur veaj e Breizh ha gwellet en-deus emic'hañs en he lec'hioù kaer an tu da zastum arc'hant bras. Evel ma vez graet er Maroc pe e Bro-Dunisia, e vo gwerzhet livioù kaer Breizh !

DEPARTAMANT ROAZON

ROAZON : Diskrog-labour er SGE.

Okupet eo bet ar SGE (Société Générale d'Entreprise) gant al labourerien (220 a dud) o tiskregi euz peb labour. Goulenn a ree al labourerien ma vefe roet eur hresk a 12 % dezo war o fê, eur prim evid ar boued, hag amzer d'ar sindikalisted da rei keleier. Eisteiz eo bet padet an diskrog labour. Derhel a ra ar haoz da vond en-dro etre ar grevisted hag ar renerien.

SAINT-BRICE : Muioh a vugale o vervel eged en darn vrasa euz ar vro.

Diskouezet e-neus eun enklask e varv tost da 35 dre vil euz ar vugale e-barz kanton St-Brice-en-Coglès, da lavared eo kement hag a varve en Frañs a-bez 20 vloaz 'zo (Bremañ e varv nebeutoh eged 20 dre vil er Frañs dre vraz). Koulskoude n'emañ get ar hanton-ze e-touez ar re baourra. Unan euz an abegou a zo n'eus ket a-walh a edukaterien nag a labourerien sosial er horn-ze.

DEPARTAMANT AN-NAONED

CARQUEFOU (KERFAOU) : Ur skouer eus an digreizennan : ar S.O.F.A.M.O.

Deuet eo ar S.O.F.A.M.O. e 1968 diwar c'houlenn renerien a-berzhstad. Gouestlet e vez da ober mouloù-metal. Prest eo da reiñ he c'hontoù d'al Lez-varn, goude an nac'h da zigas keloù d'ar C'huzul-labouradeg. Nec'h o deus al labourerien. Hervez ar pezh a zo bet klevet nevez 'zo, e vo kemeret ar S.O.F.A.M.O. gant ur strollad-uzinoù oc'h ober traoù tost.

AN NAONED :
C'hwec'hvet sizhunvezh a ziskrog-labour e ti Otis.

Kenderc'hel a ra harz-labour ar 25 micherour (war dregont bennak) eus ti Otis gouestlet da ober war-dro ar pignerezhed. « Pobl Vreizh » en deus roet keloù eus o goulennnoù en e niverenn diwezhañ. Kinnig a ra ar

batroned ur c'hresk a 15 % war an holl c'hoproù roet e 1971, kempenn d'ar Itañ a viz here an digolloù, ha reiñ eurvezhioù evit stummañ an dud.

Kinnigoù ar batroned a zo bet kavet re skort pa seller ouzh ar pezh a vank evit bezañ a-rez d'ar re all. E-barzh holl uzinoù ar metal en Naoned ez eus skoazell evit an diskrogidi.

— **Lu-Brun o vont d'an diskar.**

Nijet kuit promesaou ar P.D.G. ha re ar Ministr o kempenn pep korn Bro-Frans ! N'eus ket keal ledenañ uzin An Naoned ha kresk frouezh he labour. En enep ez eus micherourien bountet er-maez, micherourien o c'hounit nebeutoc'h ha plasoù lammet kuit. Se a ziskouez petra a c'hoarvezo. Ar sindikadoù a striv kalz, met daoust hag e teuint da benn da herzel ar c'hreizennañ komanset etrezek Athis-Mons ?

MOR-BIHAN

AN ORIENT : Goprou : 30 % uhelloc'h.

Goude divizoù etre paramanterion ha pesketaerion An Orient (pesketaerezh vras) ar baramanterion o deus roet da c'homet pezh a ginnig : ur gopr bihanañ a 1350 lur. Ouzhpenn, kresk a vo war an digoustoù evit al « labour war ar sec'h », « aksidantoù » ha « klenvedoù ».

Ar baramanterion a nac'h c'hoazh da gemer war o choug mizoù diskargañ, ha da baeañ ar funoù.

Neozh ar gresk dre vras a zo uhelloc'h eget 30 %.

4 000 DEN O VANIFESTIN E KER AN ORIENT A-ENEP AN ARGAD AMERIKAN E BROIOU AN INDO-SINA

Galvet gant tregont strollad bennat, unan diouto oa an UDB, muioh eget 4 000 den a zo bet oc'h en em vodañ en an Orient d'an 9 a viz mae evit goulenn ma tec'ho kuit ar soudarded amerikan eus broioù an Indo-

PENNAD-STUR

pinvidig. « Ouest-France » ar 24 a viz meur 1971 a lavare e veze savet eur gêriadenn 35 pe 40 ti e beg-douar ar Menez-Bihan, etre ar chapel hag ar Grugell ! hag ivez mell tier braz a-dreñv d'ar stankelloù, tre war goueled ar mor !

● Ar zoudarded a ra o reuz, ken war an dachenn ken e-barz ar spersedou :

— Brezel bihan a vez kaset en-dro e departamant Penn-ar-Bed.

— Ne baouez ket tele Roazon-Breiz gand e goñchoù da luskellad an dud : d'an 19 a viz mae da skwer (ha kemend-all a vije bet d'an deizioù all) ez eus bet gwelet : al lest-brezel Jeanne d'Arc o tond da Vrest — eur jeneral amerikan bennag e Brest — eur vag-vrezel euz ar Hanada o tigozezed e Brest — soudarded hall hag alaman o c'hoari brezel bihan e Kiberen — eur vedalenn d'eur homandant... peogwir e-noa rentet servij d'ar sportoù...

— E meur a leh e vez greet festou-enor evid ar re o-deus en em gannet en Algeri : c'hwezi a reer al lorh enne, ha meuli labour kaer ar Frañs du-ze, en eur zisplega bernioù bannieloù tri-liou.

● E-keid-se e pad ar vro da zizeria. Kabitened-uzinoù a zeu beteg amañ, zoken, da glask tud da labourad : kaset zo bet paotred yaouank da Ludwigshafen ; bremañ ez eus paseet eur bagad begou-braz euz ar Hebek dre Roazon, Gwened hag an Orient da houlenn war-leh ar re a zo prest da zivroa : en Orient ez int eet da gaozeal gand eun ugent bennag a dud.

DERHEL A RA GOUARNAMANT AR FRANS WAR E GOLONIOU — BREIZ HAG ALL.

● Pompidou, da geñver e damm tro e Beljik, ne ree nemed kanmeuli ha bounta war-raog ar galleg.

● Ar C.D.R.-ioù (Komiteoù da zifenn ar Republik) o-deus greet eur hendalh e Marsilla : « Ganet eo bet ar Frañs, emeze, peogwir o-deus kavet ar Frañsizen n'o-doa ken med eur blanedenn dezo-oll » (ha setu deut gante koñchenn ar Frañs peurbadel !). E-keid-all e houlenne o re yaouank « argant ha pikolo evid kaoud P.M.-ou : en eur baea tiez-yaouankiz, emeze c'hoaz, e ro ar stad milionou d'ar gomunisted... ». Sed aze danvez-fachisted, na mui na maez ! Ha gwelet ho-peus pegen tagnou a oa ar briz-sindikad C.F.T. ? Ema o paouez sevel eur « sindikad » broadel labourerien ar hirri-tan : reuz a vo sur-mad e-mesk ar Vretoned a labour war ar micher-ze. E Citroën-Roazon da skwer, ar vicherourien diwar ar maez ne vezont ket boazet ouz ar sindikadoù, ha poan o-devez dija ar gwir sindikadourien d'ober dezo kompren penaoz ema sunet ar bobl gand ar batroned (P'emaom ganti, red-mad eo deom teurel ar beh war ar vriz-tud-kleiz a ya dreist penn ar sindikadoù, goude m'eo d'ar re-mañ deski ha didenna ar vicherourien : evel-se, e ti Citroën Roazon ez eus bet skignet traktou gand paotred ar Hevre Komunist. Darn aneze a glaske trouz a-ratoz, dre deuler koktelioù Molotov pa 'z eo bet serret ar gloued. Fuloret a oa neuze ar vicherourien o-unan, a-raog memez ma vije deut brigadenn C.F.T.-C.D.R. an ti. Seurt micherourien a ra sod, eme lod : marteze a-walh, evelato n'eo ket labour brao a zo bet greet gand ar vriz-tud-kleiz. Ar re-ze, forz pegen onest e vefent, a gouez dalhmad e pal ar vourhizien, dre o doare amjestr da 'n em gemer. Eur skwer all : en Ivry — eur gêr gand eur m'êr komunist er penn anezi — ez eus bet gwallgaset eur micherour arab gand ar polis : ha petra o-deus greet ar vriz-tud-kleiz ? Klask abeg er boliserien da genta-penn ? N'eo ket : teurel ar beh war ar gomunisted ne lavarom ket).

● Gouarnamant ar Frañs e-neus difennet ouz daou Vaskad chom e departamantou ar Pireneou-Atlantel, ar Pireneou-Uhel, al Lanneier hag ar Gironde.

● En-dro da betrol ar vro-mañ, eur vez, beteg samma war chouk an Aljerianed kresk an esañs (1-2 %) hag ar petrol-tan (8 %).

● Ar memez gouarnamant c'hoaz ne blijfe ket dezañ koll e veli war an Antillez. Trouz a zo bet du-ze p'eo deut Messmer d'ober e damm tro er Vartinik. Hennez a ree war d'a c'hoari e baotr fur, en eur lavared ne verne ket nemeur d'ar Frañs tenna ar yeo diwar chouk ar vro-ze. E-keid-all avad ne zehane ket da lavared a-bouez e benn ne vo ket diskoulmet o hudenn da dud ar Vartinik hag ar Wadaloup ma ne fell ket dezo chom Frañsizen. Sed aze a-dra-zur prezeg eun den a zo eet sod gand e vro-eñ.

Sina. En diavaez d'ar re oa deuet digant perzh a c'huzulioù-ker Lanester, ar Gelveneg an Orient, an Henbont, Pondi, Sant-Brieg ha Gemene ne oa eno nemet nebeut-tre eus an dud a oa bet dilennet.

Da c'houde prezegenn digant rener ar strollad evit ar peoc'h, an dud a zibunañ epad un eurvezh e straedoù an Orient gand paotred eus Republik demokratel ar Vietnam. Ar re man o deus lavaret trugarez da labourerien Vreizh evit ar vanifestadenn skoazellerezh-se. Ar vanifestadenn se a zle lakaat stourm an nerzhioù demokratel da zont krenvoc'h a-enep an argad amerikan hag a zo a lazhañ muioh-h muiañ.

SKOAZELLIT POBL VREIZH

Skoazellit Pobl Vreizh
hag ar stourm evit hor yezh
en ur gas ho profoù da :
« Pobl Vreizh »
K.R.P. 2746-79 Roazhon.

DA LENNERIEN POB VREIZH

A-hed bloavezhioù ez eus bet savet tabut etre un toulladig Bretoned, evit goût penaos skrivan brezhoneg : Diouzh e vlev e vez anavezet al loen, emezo, hag ho skritur eo melezeour ho soñjoù ! Re aes, re eun, eo an doare-se da welout an traoù : E gwirionez muioh-h-mui a dud a gaver — tud yaouank peurluviañ — na vern ket nemeur dezhe e pe c'hiz skrivañ o yezh. Soñjal a reont ne sell ket ar gudenn-se ouzh pobl Vreizh, peogwir ne oar-hi na lenn na skrivañ he yezh. N'eus ket ezhomm chom stag d'ar skritur-mañ-skritur pa venner difenn gwir interesoù ar Vretoned, ha n'hon eus ket re a nerzh dija evit an emgannoù

Imprimerie Commerciale, Rennes

Rener ar gelaouenn : J.-P. Gourmel.
1 000 skw tennet.
Diskleriet hervez lezenn : 2° trim.